

Måns Jacobsson

**Juridiska frågeställningar för
alternativa bränslen
Nationell konferens för oljeskadeskydd 2021**

Skadeståndsreglering vid fartygsutsläpp

- 1992 års ansvarighets- och fondkonventioner (jämte tilläggsprotokoll)
 - 10 kap. sjölagen och lag om ersättning från internationella oljeskadefonderna
 - Utsläpp olja från tankfartyg
 - Sammanlagt ca 9 miljarder kronor per olycka
 - redarens ansvar + internationell fond
- Bunkerkonventionen
 - 10 a kap. sjölagen
 - Utsläpp av bunkerolja från andra fartyg
 - Relativt låg ansvarsbegränsning
- HNS-konventionen (inte i kraft)
 - 11 kap. sjölagen och lagen om den internationella fonden för farliga ämnen
 - Utsläpp av farliga ämnen
 - Sammanlagt ca 3 miljarder kronor per olycka
 - redarens ansvar + internationell fond

Hybridoljor och 1992 års konventioner

- 1992 års ansvarighets- och fondkonventioner är tillämpliga på
 - föroreningsskador
 - orsakade av utsläpp från tankfartyg
 - av beständiga mineraloljor
- Är hybridoljor mineraloljor?
 - Svar ja
- Är hybridoljor beständiga oljor?.

.

Beständiga oljor

- Varken beständig olja eller icke-beständig olja definieras i konventionerna
- Oljeskadefondernas definition av icke-beständig olja:
 - An oil is considered non-persistent if at the time of shipment at least 50 % of the hydrocarbon fractions, by volume, distil at a temperature of 340° C, and at least 95% of the hydrocarbon fractions, by volume, distil at a temperature of 370°, when tested in accordance with the American Society for Testing and Materials' Method D86/78 or any subsequent revision thereof.
- Är hybridoljor beständiga?
 - Svar: ja de flesta, men kanske inte alla
- 1992 års konventioner är därför tillämpliga på utsläpp av de flesta hybridoljor, men kanske inte på alla sådana utsläpp

Hybridoljor och bunkerkonventionen

- Bunkerkonventionen är tillämplig på
 - föroreningsskador
 - orsakade av utsläpp av mineraloljor som innehåller kolväte (både beständiga och icke-beständiga)
 - från från andra fartyg än oljetankers
 - om oljan används för fartygets drift (bunkerolja)
- Konventionen gäller endast utsläpp av hybridolja som används för fartygets drift
- Relativt lågt begränsningsbelopp; ingen internationell fond

Hybridoljor och HNS-konventionen

- HNS-konventionen är tillämplig på
 - skador (föroreningsskador och andra skador)
 - orsakade av utsläpp från alla slags fartyg
 - av ämnen som transporteras som last
 - och är upptagna på vissa listor antagna inom IMO
 - Ca 6 000 ämnen
- HNS-Finder
 - www.hnsconvention.org

Omfattas hybridoljor av HNS-konventionen?

- Inte alla hybridoljor finns uttryckligen upptagna på någon av IMO:s listor
 - en pragmatisk tolkning möjlig
- Troligen omfattas alla hybridoljor av konventionen
 - om de transporteras som last
- HNS-konventionen dock inte i kraft
 - Skadeståndsfrågorna regleras då av allmän skadeståndsrätt
 - med rätt för fartygsägaren till ansvarsbegränsning enligt sjölagen

Talloljor

- Talloljor är inte mineraloljor
 - omfattas inte av vare sig 1992 års konventioner eller bunkerkonventionen
- De utgör farliga ämnen enligt HNS-konventionen
 - dvs. finns upptagna på en av listorna
 - se HNS-Finder: *tall oil, crude*
- Utsläpp av tallolja **från fartyg** faller därför under HNS-konventionen
 - Till dess HNS-konventionen trätt i kraft regleras skadeståndsansvaret enligt allmän skadeståndsrätt (med rätt till ansvarsbegränsning enligt sjölagen)
- Skadestånd för utsläpp av tallolja från en **landbaserad anläggning** regleras av miljöbalken
 - Strikt obegränsat ansvar

Plastpellets

- Plastpellets är inte mineraloljor
- Varken 1992 års konventioner eller bunkerkonventionen är tillämpliga på skador orsakade av plastpellets
- Frågor om skadeståndsansvar regleras av allmän skadeståndsrätt
- Plastpellets finns inte upptagna på listorna till HNS-konventionen som därför inte blir tillämplig

Paraffinvax

- Paraffinvax är petroleumprodukter
 - är troligen icke-beständig olja
 - omfattas inte av 1992 års konventioner
 - används inte som bunkerolja
- Det är möjligt att vissa paraffinvaxprodukter måste testas för att fastställa om de är beständiga eller icke-beständiga
- Paraffinvax klassificeras som farliga ämnen och omfattas därför av HNS-konventionen.
- Till dess att den konventionen trätt i kraft regleras skadeståndsansvaret av allmän skadeståndsrätt
 - med rätt till ansvarsbegränsning enligt sjölagen

LNG

- LNG är inte mineralolja
 - Varken 1992 års konventioner eller bunkerkonventionen är tillämpliga
- LNG omfattas av HNS-konventionen när den trätt i kraft
 - **om transporterade som last**
- LNG omfattas inte av HNS-konventionen
 - **om använda som bränsle för fartygets framdrivning**
 - allmän skadeståndsrätt är då tillämplig (med rätt till ansvarsbegränsning enligt sjölagen)

